

Kulosaaren yhteiskoulun lukio

lukion opiskeluhoitosuunnitelma 2021

Sisällysluettelo

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut	3
2. Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat	5
3. Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen	8
4. Toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä	8
5. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen	9
6. Opiskeluhoollon yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa	12
7. Opiskeluhoolltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen	13
8. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä	13
LIITTEET	14

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

Lukion opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteistyön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhoitoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoitona.

Yhteisöllinen opiskeluhoito on kaikkien oppilaitosyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Opiskeluhoitoryhmä vastaa opiskeluhoitopalveluiden tarjoamisesta. Ryhmään kuuluvat kuraattori, koulupsykologi, terveydenhoitaja, opinto-ohjaajat, erityisopettaja, apulaisrehtori ja rehtori. Ryhmän tehtävänä on tukea opiskelijoiden hyvinvointia sekä parantaa oppilaitoksen ihmissuhteita ja yleistä viihtyvyyttä. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti. Puheenjohtajana toimii tähän tehtävään osoitettu henkilö. Opiskeluhoillon palveluista tiedotetaan kouluvuoden alussa kaikille opiskelijoille ja huoltajille.

Opiskeluhoitoryhmän toimintaa ohjaa vuosittain päivitettävä opiskeluhoillon vuosikello, joka sisältää lukuvuodeksi suunnitellut yhteisöllistä opiskeluhoitoa koskevat tapahtumat ja teemat. Vuosikello sisältää lisäksi mm. luokkakohtaisten kyselyjen aikatalut, ryhmänohjaajien vierailut opiskeluhoitoryhmässä, hyvinvointiin liittyviä teemapäiviä, vierailuja jne. Lisäksi opiskeluhoillonryhmän toiminnan arvioissa ja suunnittelussa hyödynnetään esimerkiksi terveystieteiden yhteenvetoja sekä muita mahdollisia alueellisia kyselyitä ja tilastoja. Lukion yhteisöllisen opiskeluhoillon vuosikello on synkronissa peruskoulun yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelmien kanssa. Opiskeluhoillon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta sekä arvioinnista vastaa yksityiskoulujen yhteinen ohjausryhmä.

Opiskeluhoillon toimintaa arvioidaan vuosittain. Opiskeluhoillon kokonaistarpeen arvioinnin pohjana ovat mm. vuosittaiset opiskelijakyselyt lukion opiskelijoille. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kyselyssä selvitetään mm. opiskelijoiden sopeutumista lukioon sekä opiskeluilmapiiriä. Toisen vuoden opiskelijakyselyssä selvitetään mm. stressiin ja jaksamiseen liittyviä asioita. Näiden kyselyiden pohjalta selvitetään opiskeluhoitollisen tuen tarvetta sekä tarvittavia ennaltaehkäisevän työn sisältöjä ja toimenpiteitä. Kolmannen vuoden opiskelijoiden palautekysely antaa palautetta opiskeluhoitoryhmän toiminnan onnistumisesta lukio-opiskelun ajalta sekä auttaa tulevan toiminnan suunnittelussa. Koulukohtaisten kyselyjen lisäksi resurssien määrittelyn ja suunnittelun pohjana on joka toinen vuosi toteutettava valtakunnallinen kouluterveyskysely, josta saadaan niin valtakunnallista vertailutietoa kuin koulukohtaista tietoa. Lisäksi tuen tarvetta arvioidaan lukion ryhmänohjaajilta ja muilta koulun aikuisilta/toimijoilta saadun tiedon ja palautteen perusteella.

Yhteisöllinen toimintakulttuuri on koko koulun tehtävä, ja sitä jota toteutetaan ennalta määritellyn työnjaon pohjalta. Lisäksi ryhmänohjaajan kansiossa on selvitetty opiskeluhoillon toimintatavat ja työnjako.

Terveystieteiden hoitaja on tavattavissa pääsääntöisesti jokaisena arkipäivänä. Ilman ajanvarausta terveydenhoitajan tavoittaa päivittäin erikseen määriteltynä aikoina. Terveystieteiden hoitaja hoitaa lakisääteiset terveystarkastukset lukion ensimmäisen ja toisen luokan oppilaille, kutsuntatarkastukset lääkärin kanssa yhteistyössä, rokotusohjelman mukaiset rokotukset ja seksuaaliterveyden edistämistä mm. ehkäisyn aloitukset.

Koulukuraattori on koulun sosiaalityön asiantuntija. Häneltä saa apua, jos opiskelijalla on pulmia esim. koulunkäyntiin, ihmissuhteisiin, päihteisiin, ajankäyttöön tai elämänmuutoksiin liittyvissä asioissa. Kuraattori tekee tiivistä yhteistyötä vanhempien, opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa sekä tarvittaessa koulun ulkopuolisten viranomaisten kanssa. Opiskelija itse tai hänen vanhempansa voivat olla suoraan yhteydessä kuraattoriin. Myös opettaja voi ohjata opiskelijan olemaan kuraattoriin yhteydessä.

Koulupsykologi tukee ja ohjaa opiskelijaa mielenterveyteen, toimintakykyyn tunne-elämään liittyvissä asioissa sekä antaa keskustelutukea. Lisäksi psykologi tekee tarvittaessa tutkimuksia. Koulupsykologi tekee tiivistä yhteistyötä huoltajien, opettajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa sekä tarvittaessa koulun ulkopuolisten viranomaisten kanssa.

Koulukuraattorin tai psykologin vastaanotolle pyritään tarjoamaan aika viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun opiskelija on tätä pyytänyt. Työntekijän arvioimana kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun järjestetään samana tai seuraavana työpäivänä.

Opinto-ohjaaja ohjaa opinto-ohjelman laatimisessa. Ne opiskelijat, joiden kurssikertymä on vähäinen tai joilla on runsaasti poissaoloja, saavat henkilökohtaista ohjausta sekä yksilöllistä tukea opintojen suunnitteluun halutessaan. Lisäksi opinto-ohjaaja ohjaa opiskelijoita ammatinvalintaan ja jatko-opintoihin liittyvissä asioissa.

Erityisopetuksen tavoitteena on tukea opiskelijoita tarvittaessa heidän yksilöllisissä opiskelutaidoissaan ja -ongelmissaan. Erityisopettaja tekee syksyllä aloittaneille opiskelijoille lukiseulan sekä yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa perehdyttää opiskelijoita opiskeluteknikoihin ja -strategioihin. Tämän lisäksi erityisopettaja tekee tarvittaessa yksilötestejä, joiden perusteella opiskelija voi saada lisätukea opiskeluihinsa sekä erityisjärjestelyjä ylioppilaskirjoituksiin. Erityisopettaja tekee tarvittaessa yhteistyötä niiden opiskelijoiden kanssa, jotka kokevat tarvitsevansa tukea opintojensa etenemisessä ja mahdollisten rästitöiden loppuunsaattamisessa.

Opiskeluhuollon toimijat tekevät yhteistyötä tarkoituksenmukaisissa kokoonpanoissa eri tuen tasoilla alla olevan kaavion mukaisesti. Painopiste on ennaltaehkäisevässä tuen antamisessa ja saamisessa. Tuen tarpeen ilmetessä tukimuodoista sovitaan yhteistyössä opiskelijan ja alaikäisen opiskelijan ollessa kyseessä tarvittaessa myös huoltajan kanssa.

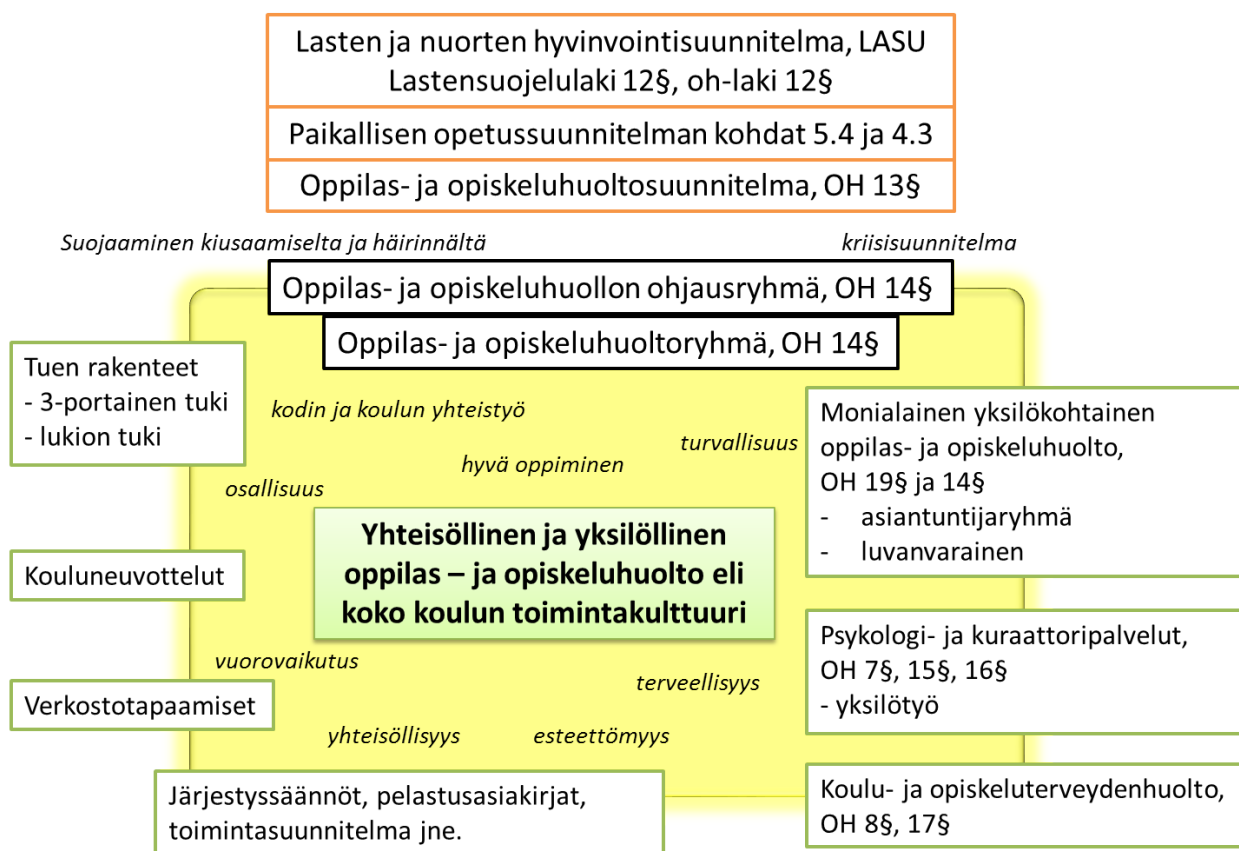
Opiskeluhuollon palveluista tiedotetaan kouluvuoden alussa kaikkia opiskelijoita ja huoltajia. Tuen tarpeen ilmetessä tuesta ja sen muodoista sovitaan ja niitä suunnitellaan yhdessä opiskelijan kanssa.

Koulun eri toimijoiden ja opiskelijoiden kanssa käydään vuosittain arviointikeskusteluja opiskeluhuollon toiminnasta ja sen kehittämistä.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

Yksityisillä opetuksenjärjestäjillä on yhteinen oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmä, jossa sovitaan opiskeluhooltotoiminnan keskeiset periaatteet sekä suunnittelu, ohjaus ja arviointi. Arviointi on ohjausryhmän erityinen tehtävä. Koulukohtainen opiskeluhooltoryhmä suunnittelee, kehittää ja toteuttaa koulukohtaista opiskeluhoolta, jonka keskeinen tehtävä kietoutuu kouluyhteisön hyvinvoinnin tarkasteluun ja sen pohjalta tavoitteiden ja toimenpiteiden suunnitteluun.

Yksityiskoulujen yhteisöllinen toimintakulttuuri



Kulosaaren yhteiskoulussa opiskeluhoolto ymmärretään keskeisenä osana koko oppilaitoksen toimintakulttuuria ja käytännön toimia. Opiskeluhoollon pääpaino on yhteisöllisessä opiskeluhoollossa. Sen tavoitteena on edistää koko kouluyhteisön hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvää oppimista. Samalla huolehditaan kouluympäristön terveellisyydestä, esteettömyydestä ja turvallisuudesta. Lähtökohtana on se, että yhteisön hyvinvointiin voidaan ja tulee vaikuttaa. Opiskelijoiden ja opettajien vuorovaikutus on olennaista menestykselliselle oppimiselle. Kulosaaren yhteiskoulu on yhteisö, jossa jokainen opiskelija ja henkilökunnan jäsen on tervetullut, yhdenvertainen ja

arvostettu sekä voi keskittyä opiskelemiseen ja työhön ilman toissijaisia ongelmia tai esteitä.

Yhteisöllisessä opiskeluhollossa tärkeimmät välineet tiedon kokoamisessa ovat kouluterveyskyselyt, ympäristön terveellisyyden ja opiskeluyhteisön hyvinvoinnin tarkastukset, Opetushallituksen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kyselyt sekä monet koulun oma-arvioinnin mallit ja kyselyt. Yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä suunnitellaan kootun tiedon perusteella yhteisön hyvinvointia lisääviä toimia. Toimet kohdistetaan paitsi havaittuihin puutteisiin, myös mahdollisiin uhkiin ja ennalta ehkäiseviin toimiin.

Moniammatillinen verkostotyö on vakiintunut yhdeksi sosiaali- ja terveydenhuollon työmuodoista. Koulussa moniammatillinen verkostotyö on kiinteä osa yhteisöllistä opiskeluhoitoa.

Kulosaaren yhteiskoulun opiskeluhoitoryhmä suunnittelee, kehittää ja toteuttaa koulukohtaista yhteisöllistä opiskeluhoitoa. Ryhmä kokoontuu keskimäärin joka toinen viikko. Opiskeluhoitoryhmän painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä. Ryhmän toiminnasta tiedotetaan opiskelijoita ja huoltajia lukukauden alussa sekä tarvittaessa lukukauden aikana. Lukion opiskeluhoitoryhmän jäsenet vierailevat lukion aloittavien opiskelijoiden opinto-ohjauksen tunneilla ja kertovat palveluista. Lisäksi yhteystiedot ja työnjako on nähtävillä koulun kotisivuilla.

Ryhmänohjaajat vierailevat opiskeluhoitoryhmän tapaamisissa ja kertovat ryhmänsä yleisestä koulumenestyksestä ja opiskeluilmapiiiristä. Ryhmänohjaajajien viestien perusteella opiskeluhoitoryhmä suunnittelee tarvittavia toimenpiteitä mahdollisten ongelmatilanteiden ja huolien ratkaisemiseksi. Suunnittelun pohjalla ovat lisäksi mm. opiskelijakunnalta saadut palautteet sekä opiskelijoille tehdyt kyselyt. Näiden pohjalta opiskeluhoitoryhmä valitsee tarvittaessa kullekin lukuvuodelle muutaman teeman, joihin erilaiset opiskeluhoitoon järjestämät teemapäivät ja vierailijat liittyvät.

Yhteisöllinen opiskeluhoito ja yhteisöllisyyden edistäminen on koko koulun henkilökunnan tehtävä, jota opiskeluhoitoryhmä koordinoi. Yhteisöllisyyden edistäminen pitää sisällään yhteisten sääntöjen ja käytäntöjen sopimisen ja noudattamisen, lukion aloittavien ja uusien opiskelijoiden kouluun perehdyttämisen ja keskinäisen ryhmäyttämisen sekä erilaisten yhteisöllisyyttä edistävien tapahtumien järjestämisen vuosittain päivitettävän vuosikellon mukaan.

Peruslähtökohtana yhteisöllisessä ja turvallisessa arjessa on lainsäädännön noudattaminen, selkeästi jaetut vastuut, velvollisuudet ja valtuudet sekä sovittujen toimintatapojen soveltaminen ja noudattaminen käytännössä. Voimassa olevien koulun järjestyssääntöjen ja muiden ohjeistusten noudattaminen turvaavat koulun arkea ja omalta osaltaan ennaltaehkäisevät vaaratilanteiden syntymisiä. Koulun aikuisilla on yhteneväiset toimintatavat koulun arjen sujuvuuden ylläpitämiseksi.

Yhteisöllisen opiskeluhoitoon keskeisenä painopisteenä on opiskelu-ympäristön terveellisyys ja turvallisuus, joka tarkastetaan joka kolmas vuosi. Tarkastus tehdään yhteistyössä kouluterveydenhuollon, oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kesken. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

Koulun terveellisydestä, turvallisuudesta ja yhteisön hyvinvoinnista huolehditaan osana normaalia työsuojelutoimintaa. Tarvittaessa koulussa otetaan osaa työsuojeluun ja turvallisuuteen liittyviin tarkastuksiin sekä osallistutaan turvallisuussuunnitelman laatimiseen ja päivittämiseen.

Opiskeluhooltotyön yhtenä toimintaperiaatteena on opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja arvostava kohtaaminen. Vaikka kodeilla on päävastuu nuoren kasvun ja kehityksen kannalta, on koulu keskeinen nuoren kehitysympäristö. Yhteistyötä kotien kanssa tehdään säännöllisellä tiedottamisella, järjestämällä lukion aloittavien huoltajille vanhempainiltoja sekä tarvittaessa huoltajatapaamisia.

Samoin aktiivinen opiskelijakuntatoiminta on osallisuuden ja vaikuttamisen kanava. Opiskelijakunnan hallitus osallistuu opettajainkokouksiin, kutsuttaessa opiskeluhoollon tapaamisiin sekä hallitus tapaa koulun johtoa lukukausittain. Opiskelijakunnan aloitteita pyritään huomioimaan koulun kehittämisessä. Kaikkien lukiolaisten osallisuutta pyritään vahvistamaan muun muassa ryhmäytymisellä erityisesti lukio-opintojen alussa ja ensimmäisenä lukuvuonna. Tutoreilla on tässä keskeinen rooli.

Opiskeluhooltoryhmä on tarvittaessa yhteydessä lähimpiin yhteistyötahoihin kuten poliisiin, nuorisotoimeen, sosiaalitoimeen tai etsivään nuorisotyöhön.

Kouluterveydenhuolto osallistuu oppilaitoksessa esiintyvien vaarojen ja haittojen arviointiin sekä yhteisten toimintasuunnitelmien valmisteluun koskien mm. tapaturmien ja päihteiden käytön ehkäisyä sekä kriisi-, väkivalta- ja kiusaamistilanteita sekä muita erityistilanteita osana opiskeluhoollon suunnitelmaa. Opiskelijoiden terveyden edistämiseksi opiskeluympäristön terveellisyys ja turvallisuus tarkastetaan joka kolmas vuosi. Tarkastus tehdään yhteistyössä kouluterveydenhuollon, koulun ja sen oppilaiden, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain. Lisäksi terveydellisten olojen valvonta edellyttää jatkuvaa havainnointia opiskeluympäristössä. Terveydenhoitaja osallistuu oppilaitoksen tarkastuksiin, lisäksi lääkäri ja terveydenhoitaja ilmoittavat havaitsemistaan terveysriskeistä terveydellisten olojen valvontalomakkeella koulun rehtorille.

Terveysneuvonnassa huomioidaan koulun opetussuunnitelman mukaiset eri-ikäisten oppilaiden terveysneuvonnan osa-alueet yhteistyössä opettajien kanssa mm. terveystiedon opettaja toteuttaa terveysneuvontaa yhdessä terveydenhoitajan kanssa.

Opiskelijoiden osallistumista opetukseen seurataan. Opiskelijan lähiohjaaja on oma ryhmänohjaaja, joka seuraa säännöllisesti ryhmänsä opiskelijoiden poissaoloja ja opintojen etenemistä yleensä. Varhaisella puuttumisella pyritään ennaltaehkäisemään poissaolojen lisääntyminen. Jos opiskelijalla on poissaoloja, kurssikertymä on vähäinen tai opiskelijan käytös aiheuttaa huolta, ryhmänohjaaja keskustelee asiasta opiskelijan kanssa. Tarvittaessa opiskelija tapaa opinto-ohjaajan ja yhdessä kartoitetaan opiskelijan kokonaistilanne ja päivitetään opiskelusuunnitelma sekä sovitaan mahdollisesta tuen tarpeesta. Poissaoloille on aina oltava hyväksyttävä syy. Luvattomat poissaolot ovat aina ilmentymä jostakin, ja vakavimmissa tapauksissa johtavat syrjäytymiseen. Poissaolot vaativat siksi taustalla olevien ongelmien ja avun tarpeen kartoittamista. Yhteistyötä tehdään huoltajien kanssa opiskelijan kokonaistilanne

huomioiden. Tarvittaessa voidaan perustaa monialainen asiantuntijaryhmä yhteistyössä opiskelijan ja tarvittaessa myös huoltajan kanssa.

3. Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Opetus sisältää oppitunnit, ryhmänohjaajan tuokiot sekä koulun yhteiset tilaisuudet. Oppitunneille ja muihin tilaisuuksiin on saavuttava ajoissa. Koulukohtaiset poissaolosäännöt on nähtävissä koulun kotisivuilla sähköisessä opinto-oppaassa ja ne esitellään lukion aloittaville lukuvuoden alussa.

Poissaolot ja myöhästymiset kirjataan Wilmaan. Kaikille opiskelijoille ja huoltajille annetaan henkilökohtaiset tunnuksot Wilmaan. Alaikäisen opiskelijan huoltajan on selvitettävä poissaolon syy viipymättä. Täysi-ikäiset opiskelijat selvittävät poissaolonsa syyn itse. Kaikki poissaolot on selvitettävä ennen näyttöviikon alkua.

Aineenopettajan merkitsee poissaolot reaaliaikaisesti. Ryhmänohjaaja on opiskelijan lähiohjaaja ja hän seuraa opiskelijan opintojen etenemistä ja poissaoloja. Tarvittaessa ryhmänohjaaja ottaa yhteyttä ala-ikäistä opiskelijaa kuultuaan hänen huoltajaansa sekä tekee yhteistyötä opinto-ohjaajan ja erityisopettajan sekä opiskeluhuollon toimijoiden kanssa.

4. Toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä

Koulurakennuksen yhdessä osassa on hissi. Opiskelijat saavat tietoa lukion hakuprosesseista ja linjojen pääsykokeista erilaisissa tutustumispäivissä sekä koulun kotisivulta. Yksilöllisiä järjestelyjä tarvitsevat hakijat pyritään ottamaan huomioon lukion valintakokeissa mahdollisuuksien mukaan. Ohjausta ja tuen tarpeen arviointia tehdään koko lukio-opiskelujen ajan yhteistyössä opiskelijan kanssa. Koululla on olemassa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. **Liitteet: Kulosaaren yhteiskoulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma.**

Koulutapaturmissa opiskelija saa ensiavun koulussa terveydenhoitajan luona ja tarvittaessa hänet ohjataan jatkohoitoon. Koulussa tapahtuneesta tapaturmasta ilmoitetaan välittömästi alaikäisen opiskelijan huoltajalle. Jos terveydenhoitaja ei ole tavoitettavissa, opettajat vastaavat jatkohoitoon ohjaamisesta ja asiasta tiedottamisesta huoltajille. Koulun henkilökuntaa koulutetaan säännöllisesti ensiavun antamiseen ja kuka tahansa on velvollinen hätätilanteessa antamaan ensiapua. Lisäksi terveydenhoitaja on yhteistyössä terveystiedon opettajien kanssa terveysneuvonnan ajankohtaisista aiheista. Suunnitelma toiminnasta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa on osa Kulosaaren yhteiskoulun kriisisuunnitelmaa. **Liitteet: Kulosaaren yhteiskoulun turvallisuussuunnitelma ja Kulosaaren yhteiskoulun kriisisuunnitelma**

Terveydenhoitaja ottaa päihteet puheeksi kaikissa terveystarkastuksissa ja tukee opiskelijoita päihteettömyyteen. Terveydenhoitaja osallistuu koulun päihdesuunnitelman laatimiseen. Päihteiden käyttöön puuttumiseen terveydenhoitaja osallistuu päihdesuunnitelman mukaisesti. Tärkeä osa oppilaitoksen turvallisuutta ja terveellisyttä on päihteettömyys, johon pyritään ennen kaikkea ennalta

ehkäisevillä toimilla ja jatkuvalla havainnoinnilla. Parasta tukea nuorelle kaikkia päihteitä vastaan on huoltajien ja koulun yhteinen näkemys päihteettömyydestä. **Liite: Kulosaaren yhteiskoulun päihdesuunnitelma**

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Tämä on myös yhteisöllisen opiskeluhuollon keskeinen tavoite. Turvallisuus on paitsi yksilöä koskevaa henkilökohtaista henkistä ja fyysistä turvallisuutta, myös koko yhteisön ja opiskeluympäristön laaja-alaista turvallisuutta. Oppilaitoksen järjestyssäännöt ovat keskeinen osa koulun turvallista toimintakulttuuria. Yhteiset säännöt edesauttavat myös lainmukaista, hyvää oppimista. Oppilaitosten uusi turvallisuushaaste liittyy sähköisen ympäristön tietoturvallisuuteen, ja se on kouluissa jatkuva kehittämiskohde. **Liite: Kulosaaren yhteiskoulun järjestyssäännöt**

Kulosaaren yhteiskoulussa noudatetaan kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan suhteen nollatoleranssia. Koulumme oppimisympäristö on turvallinen kaikille sen jäsenille. Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisemiseksi koulun toiminta tähtää ennaltaehkäisevään toimintaan. Kaikilla koulun aikuisilla on velvollisuus puuttua tilanteisiin ja hakea apua välittömästi niiden ilmentyessä. Koulussamme on suunnitelma oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. **Liite: Kulosaaren yhteiskoulun suunnitelma oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä**

Vuosittain päivitettävissä turvallisuussuunnitelmassa kuvataan koulun toimintamallit erilaisissa erikoistilanteissa. Oppilaitoksen pelastus- ja kriisivalmiussuunnitelmassa, joka on osa turvallisuussuunnitelmaa, kuvataan toimenpiteet, joilla turvataan oppilaitoksen esteetön opiskeluympäristö, tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen sekä toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa. Kriisitilanteessa toimintavastuu on ensisijaisesti läsnä olevalla aikuisella. Ensimmäiseksi tiedon saanut kriisiryhmän jäsen kutsuu kriisiryhmän koolle. Kriisiryhmää johtaa rehtori. Lisäksi koulun rehtori on vastuussa kriisisuunnitelman perehdyttämisestä henkilökunnalle sekä siitä tiedottamisesta. Rehtori on myös vastuussa tilanteiden tiedottamisesta niin koulun sisällä kuin koulun ulkopuolellekin.

Kriisitilanteiden jälkihoidossa opiskelijat ohjataan asianmukaiseen jatkohoitoon.

5. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäistä opiskelijaa koskevaa monialaista työskentelyä, opiskelijalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja sekä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja. Opiskeluhuollon palveluja on päivittäin tarjolla koululla ja ko. palveluiden työnjako on kuvattu tässä suunnitelmassa aiemmin. Yhteistyö opiskelijan sekä hänen huoltajansa kanssa on ensiarvoisen tärkeää. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon työ perustuu vapaaehtoisuuteen. Opetuksen tai koulutuksen järjestäjän palveluksessa olevat henkilöt ja terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat

kuitenkin velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäännösten estämättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Lastensuojeluilmoitus (25§) tehdään ensisijaisesti yhteistyössä lapsen ja tämän huoltajien kanssa.

Toimintatavoissa keskeistä on arvostava ja luottamukseen perustuva kohtaaminen sekä nuoren omien mielipiteiden ja toivomusten huomioiminen hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten ominaisuuksiensa mukaisesti. Opiskeluhoito toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa, mutta huoltajalla ei ole oikeutta kieltää nuorta käyttämästä opiskeluhoollon palveluja. Huoltajan tai vajaanvaltaisen edustajan oikeus osallistua nuorta koskevan asian käsittelyyn tai tiedonsaantiin voidaan myös evätä painavasta syystä, jos nuori niin toivoo, ja jos opiskeluhoitoon kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö arvioi sen olevan nuoren edun mukaista.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon tavoitteena on opiskelijan kokonaisvaltaisen kehityksen, terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen seuranta ja tukeminen. Erityinen huomio kiinnitetään varhaiseen tukeen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn. Lisäksi opiskelijan osallisuus, omat toivomukset sekä mielipiteet lisäävät motivaatiota tilanteen parantamiseksi.

Oppilaanohjaus on tärkeä osa koulun moniammatillista yhteistyötä. Oppilaanohjaaja osallistuu syrjäytymisen ehkäisyyn, auttaa ja kannustaa oman opintopolun löytämistä ja osallistuu nivelvaiheyhteistyöhön koulun ja kodin välisessä yhteistyössä. Oppilaanohjaaja osallistuu vanhempainiltoihin, joissa käsitellään oppilaan jatko-opintoihin liittyviä asioita. Oppilaanohjaaja tuo oppilashuoltoryhmään ohjauksellisen näkökulman, on mukana tunnistamassa mahdollisia pudokkaita, seuraa osaltaan oppilaiden tilannetta ja nostaa tarvittaessa esiin huolen perusopetuksen päättötodistuksen saamisesta. Oppilaanohjauksen tärkeimpiä tehtäviä on nuorisotakuun hengessä ohjata ja tukea nuorta jatko-opintoihin hakeutumisessa. Oppilaanohjausta toteutetaan oppitunteilla, pienryhmissä ja henkilökohtaisissa ohjauskeskusteluissa.

Opiskeluhoito on koko koulun henkilökunnan tehtävä. Mikäli koulun aikuisella herää huoli opiskelijasta, on hänen velvollisuutensa ottaa asia puheeksi opiskelijan kanssa. Yhdessä opiskelijan suostumuksella sovitaan toimenpiteistä, joilla asiaa viedään eteenpäin.

Yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelemiseksi voidaan perustaa myös monialainen asiantuntijaryhmä. Asian käsittely asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan suostumukseen. Mikäli opiskelijalla ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, suostumuksen antaa huoltaja.

Asian käsittely opiskelijan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuvat opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Opiskelijan tai huoltajan yksilöidyllä suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeeksi katsomiltaan asiantuntijoilta. Asiantuntijaryhmä arvioi tuen intensiteetin ja suunnittelee yhdessä opiskelijan kanssa tarpeelliset tuen

muodot. Tilannetta seurataan ja tuen määrää arvioidaan asiantuntijaryhmän tapaamisissa, joita järjestetään aina tarpeen mukaan. Mikäli tuki ei koulun järjestämänä riitä, ohjaa asiantuntijaryhmä opiskelijan eteenpäin muille tahoille. Opiskeluhoitoryhmä on tarvittaessa yhteydessä lähimpiin yhteistyötahoihin kuten poliisiin, nuorisotoimeen, lastensuojeluun tai etsivään nuorisotyöhön.

Opiskelijalle laaditaan opiskelijahuoltokertomus. Ryhmän vastuhenkilö tai muu asiantuntijaryhmän jäsen kirjaa siihen yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot. Kertomus etenee aikajärjestyksessä, jatkuvamuotoisena. Kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- opiskelijan nimi, luokka, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot.
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset, selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Opiskelijatyöhön osallistuvilla henkilöillä sekä lain mukaan opetuksen tai koulutuksen järjestämisestä vastaavalla viranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen asianmukaisen opetuksen ja koulutuksen järjestämiseksi tarvittavat välttämättömät tiedot (perusopetuslaki 40§). Mikäli sivulliselle annetaan opiskelijahuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, kirjaan kirjataan kenelle, mitä ja mistä syystä tietoja on luovutettu.

Opiskelijan huoltajat vastaavat sairaan nuoren hoidosta ja huolehtivat nuoren lääkehoidosta myös koulupäivän aikana. Jos huoltajat tai opiskelija eivät kuitenkaan kykene huolehtimaan ja järjestämään opiskelijan koulupäivän aikaista lääkehoitoa, kunkin opiskelijan välttämättömästä lääkehoidosta sovitaan tapauskohtaisesti yhdessä huoltajan, hoidosta vastaavan lääkärin, kouluterveydenhuollon ja koulun edustajan kanssa. Tarvittaessa opiskelijan hoidon järjestämisestä voidaan järjestää neuvottelutilaisuus, johon osallistuvat koulun edustajat (esim. rehtori ja ryhmänohjaaja), opiskelija ja huoltajat sekä kouluterveydenhoitaja. Neuvottelussa laaditaan yhdessä suunnitelma opiskelijan hoidon toteuttamiseksi. Erityisruokavalion järjestämiseksi perheet täyttävät lomakkeen erityisruokavaliosta ja toimittavat sen koulun keittiöön.

Vastuu nuoren sairauden hoidosta ja lääkkeiden annosta on aina huoltajilla. Huoltajien tehtävä on tiedottaa koulussa nuorensa opettajille nuoren sairauksista ja niiden hoidosta. Nuoren sairaus saattaa vaatia erityistoimenpiteitä, mutta erityisjärjestelyt on aina sovittava koulussa yhteisymmärryksessä kodin ja koulun kanssa. Tarvittaessa asioiden järjestämisestä pidetään hoitoneuvottelu, johon osallistuvat opiskelija, huoltajat, terveydenhoitaja, opettaja sekä tarvittaessa muut sidosryhmät. Koulun henkilöstön vastuu opiskelijan voinnista ei ulotu koskaan huoltajien vastuuta laajemmaksi.

Kouluterveydenhuollon laajassa terveystarkastuksessa tarkastellaan opiskelijan hyvinvointia mukaan lukien kouluhyvinvointi ja oppimiseen liittyvät asiat. Terveystarkastaja ohjaa laajoissa

terveystarkastuksissa ilmenevän erityisen tuen tarpeessa olevat opiskelijat tarvittavaan jatkohoitoon ja voi myös koordinoida yksilökohtaisen opiskeluhuollon ryhmän järjestämistä.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetaan yksilökohtaisen opiskeluhuollon puitteissa yksittäiselle opiskelijalle annettavien palvelujen muodossa tai monialaisena yhteistyönä moniammatillisen verkoston kanssa. Monialainen yhteistyö moniammatillisen verkoston kanssa tarkoittaa verkostoa, jossa on jäseniä esim. opetustoimesta, sosiaali- ja terveystoimesta, opiskelijoiden huoltajia sekä tarvittaessa muita tahoja.

6. Opiskeluhuollon yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Hyvän yhteistyön lähtökohdaksi on keskinäinen arvostus. Arvostukseen perustuvassa vuorovaikutuksessa opettajat, muut koulun työntekijät, huoltajat ja opiskelijat rakentavat yhteistä ymmärrystä nuoren hyvästä koulunkäynnistä ja oppimisesta. Kodin kanssa tehtävä yhteistyö muodostaa jatkumon, joka alkaa varhaiskasvatuksessa, etenee esiopetuksen kautta perusopetukseen ja jatkuu lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa kodin ja oppilaitoksen yhteistyönä.

Opiskelijakunta on mukana yhteisöllisen opiskeluhuollon sisältöjen suunnittelussa. Tarvittaessa yhteistyötä tehdään myös vanhempainyhdistyksen kanssa. Osana yhteisöllistä ja ennaltaehkäisevää opiskeluhuoltoa koulussa opiskelijoille järjestetään luentoja ajankohtaisista aiheista. Tarvittaessa aiheesta järjestetään vanhempainilta myös huoltajille.

Opiskeluhuoltotyötä ohjaa kaikkien osapuolien kunnioittaminen, luottamuksellisuus sekä eri osapuolien tietojensaantia ja salassapitoa koskevat säädökset. Lukion opiskelijoita ja huoltajia tiedotetaan opiskeluhuoltoryhmän toiminnasta lukukauden alussa. Opinto-oppaassa ja koulun kotisivuilla esitellään opiskeluhuoltoryhmän jäsenet ja heidän työnjakonsa. Lisäksi opiskeluhuoltoryhmä esittäytyy lukion aloittaville ryhmänohjaustuokiassa sekä heidän huoltajilleen tarkoitettussa vanhempainillassa syyslukukauden alussa.

Yksilöllinen opiskeluhuolto perustuu lukiossa vapaaehtoisuuteen ja opiskelijan suostumukseen avun vastaanottamisesta. Opiskeluhuoltotoiminnassa ja tukitoimien suunnittelussa opiskelijaa kuullaan ja hänen toiveensa otetaan huomioon. Opiskeluhuoltotyö perustuu avoimuuteen ja yhteistyöhön myös huoltajien kanssa. Tähän pyrimme myös silloin kun opiskelija on täysi-ikäinen.

Opiskeluhuollon henkilöstön edustaja arvioi opiskelijan tilannetta kokonaisvaltaisesti ja tarvittaessa tarjoaa opiskelijan tilanteeseen sopivaa tukea, on yhteydessä muihin opiskeluhuollon henkilöihin tai koulun ulkopuolisiin tahoihin tai ohjaa opiskelijan eteenpäin tuen saamiseksi.

Yksittäistä opiskelijaa koskevan asian tueksi voidaan koota asiantuntijaryhmä. Ryhmän kokoonpano perustuu opiskelijan ja tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Opiskelijan tai huoltajan yksilöidyllä suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä.

7. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Oppilaitostasolla suunnitelman toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa opiskeluhoitoryhmä. Opiskeluhoillon suunnitelman mukaisen kokonaisuuden toteutumista arvioidaan tarkastelemalla mm. opiskelijoiden hyvinvointia, opiskeluhoitopalveluiden saatavuutta, tavoitettavuutta ja vaikuttavuutta. Arvioinnin välineinä käytetään tilastoja ja kyselyitä. Seurantatietoja hyödynnetään vuosittaisen toimintasuunnitelmatyön yhteydessä koulun opiskeluhoitoryhmässä sekä johtoryhmässä.

Opiskeluhoitoryhmä päivittää suunnitelman vuosittain. Keväällä arvioidaan lukuvuoden tavoitteiden toteutumista sekä asetetaan seuraavan lukuvuoden opiskeluhoollolliset tavoitteet. Samalla ryhmä aikatauluttaa seuraavan lukuvuoden toimintaansa vuosikellon avulla. Lukuvuoden aikana ryhmä seuraa tavoitteiden toteutumista sekä reagoi lukuvuoden aikana syntyneisiin tarpeisiin.

8. Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä

Rike- ja häiriötilanteeseen puututaan heti. Ensisijaisena vastuuhenkilönä on henkilö, joka on ensimmäisenä tilanteessa mukana, mutta hän voi pyytää mukaan selvittelyyn koulun johtoa matalalla kynnyksellä.

- Keskustellaan asianosaisten kanssa ja selvitetään tilanteen kulku.
- Kirjataan tapahtumat.
- Järjestetään osapuolien kuuleminen ja sovitaan, että rike- tai häiriötilanne loppuu ja tehdään selväksi osapuolille, mitä tapahtuu jatkossa, jos sopimus ei pidä.
- Sovitaan seurannasta.
- Ilmoitetaan asiasta yleensä alaikäisen huoltajalle sekä kohteen, vakavuusasteen ja tilanteen mukaan koulun johdolle ja tarvittaessa opiskeluhoitotyöryhmän tuen pariin.
- Suoritetaan asianmukaiset rankaisutoimet.
- Tarvittaessa seurataan, toistuuko tilanne.

Jos tilanne toistuu, pyydetään alaikäisten osapuolten huoltajat tulemaan koululle ja selvittämään tilannetta ja pohtimaan, mitä tehdään seuraavaksi. Vakavammissa tapauksissa arvioidaan myös lastensuojelun ja poliisin tarve.

Uusi henkilökunta perehdytetään koulun käytänteisiin, ja koko henkilökuntaa muistutetaan tarvittaessa suunnitelman sisällöstä ja käytänteistä, ja mikäli suunnitelmaan tehdään muutoksia, lukiokokouksessa keskustellaan ja päätetään aiheesta.

Opiskelijoita informoidaan järjestyssäännöistä vuosittain. Ne näkyvät koulun kotisivuilla myös huoltajille.

Suunnitelman toteutumista seurataan esimerkiksi lukiolaisille suunnatuilla hyvinvointi- ja ilmapiirikyselyillä ja tarvittaessa arvioidaan suunnitelman vaikuttavuutta.

LIITTEET

- Kulosaaren yhteiskoulun järjestyssäännöt
- Kulosaaren yhteiskoulun päihdesuunnitelma
- Kulosaaren yhteiskoulun turvallisuussuunnitelma
- Kulosaaren yhteiskoulun kriisisuunnitelma
- Suunnitelma oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- Kulosaaren yhteiskoulun yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma